

KESTÄVÄT HANKINNAT
elinvoimaisuuden lisääjänä

Kittilä

Sodankylä
Lapin tähtikunta

LAPIN LIITTO

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

Kestävät hankinnat elinvoimaisuuden lisääjänä

Arktikum, Rovaniemi, 7.11.2018

Katja Kaunismaa
Kideve Elinkeinopalvelut, Kittilän kunta

Kestävät hankinnat elinvoimaisuuden edistäjänä - hanke

- Toteuttajat: Kideve Elinkeinopalvelut/Kittilän kunta ja Sodankylän kunta
- Rahoitus: Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR), Kittilän ja Sodankylän kunnat
- Rahoituksen vastuuviranomainen on Lapin liitto
- Hankkeen toteutusaika on 1/2016-12/2018

Kunta yritysten toimintaympäristönä

- Maankäyttö ja kaavoitus, tontit
- Julkisten palveluiden laadukkuus ja saatavuus
- Infra, ympäristö, kyläkuva
- Yrittäjyysilmapiiri, eri toimialojen yhteensovitus
- Saavutettavuus
- Asunnot
- Imago
- **Julkiset hankinnat**

Miksi hankintahanke?

- Hankintalaki muuttui 1.1.2017
 - Entistä isommat hankinnat lain ulkopuolelle
 - Kehittämistarpeet kuntien hankintakäytäntöihin ja asiakirjoihin
- Kuntien tekemillä hankinnoilla iso merkitys pk-yrityksille
- Kuntien hankinnoilla mahdollista ohjata palveluiden tuottamista ja kulutusta vähähiiliseen suuntaan
 - lähituotannon edistäminen
 - aluetaloudellisuus

Kunnat yhteistyössä

- Kittilä & Sodankylä yhdessä
 - **Tavoite: edistää kestävän kehityksen mukaista hankintatoimintaa aluetalouden hyväksi**

Kestävyys

- Taloudellinen
- Ekologinen
- Sosiaalinen

Elinvoimaisuus

- Yrittäjyys
- Palvelut
- Viihtyvyys

Sidosryhmät

- Kunnat:
 - Työntekijät
 - Luottamushenkilöt
- Yritykset

Tavoitteet

- Uusien toimintamallien kehittäminen, materiaalivirtojen vähentäminen
- Pk-yritysten liiketoiminnan kehittäminen
 - Yrityksiä kannustetaan osallistumaan tarjouskilpailuihin
 - Edistetään yritysten liiketoiminnan kehittymistä

Kenelle hanke tarkoitettu?

- Kittilän ja Sodankylän alueet
 - Tuloksia hyödynnetty koko Pohjois-Suomessa
- Yrittäjät, yritystoimintaa suunnittelevat, tuottajat jne.
- Kuntien ostotoiminnasta vastaavat viran- ja toimenhaltijat
- Kuntien päätöksentekaelimet, luottamushenkilöt

Kittilä ja Sodankylä - hankintavolyymit

- Kittilä – v. 2016 ostoja 23,08 M€
 - Ostot kuntayhtymiltä 9,52 M€
 - Keneltä ostettiin?
 - Kittiläläisiltä toimittajilta 17 % ostoista (SHP poistettu – 29 %)
 - Toimittajilta, joilla toimipaikka Lapissa 56 % (SHP poistettu – 25 %)
 - **Alle 60 000 € ostoja 4,81 M€**
- Sodankylä – v. 2016 ostoja 34,04 M€
 - Ostot kuntayhtymiltä 14,26 M€
 - Keneltä ostettiin?
 - Sodankyläläisiltä toimittajilta 18 % ostoista (SHP poistettu - 28 %)
 - Toimittajilta, joilla toimipaikka Lapissa, 60 % (SHP poistettu - 36 %)
 - **Alle 60 000 € ostoja – 6,1 M€**

Kittilä ja Sodankylä – hankintojen toteutus

- Kilpailutusvelvoite

- Hintavertailu:

- Sodankylä – yli 3 000 euron hankinnat

- Kittilä – yli 5 000 euron hankinnat

- Sähköinen kilpailutus Pienhankintapalvelu.fi - palvelussa – yli 10 000/20 000 euron hankinnat

- Sähköinen kilpailutus Tarjouspalvelu.fi – palvelussa + Hilma/TED – kynnsarvon ylittävät hankinnat

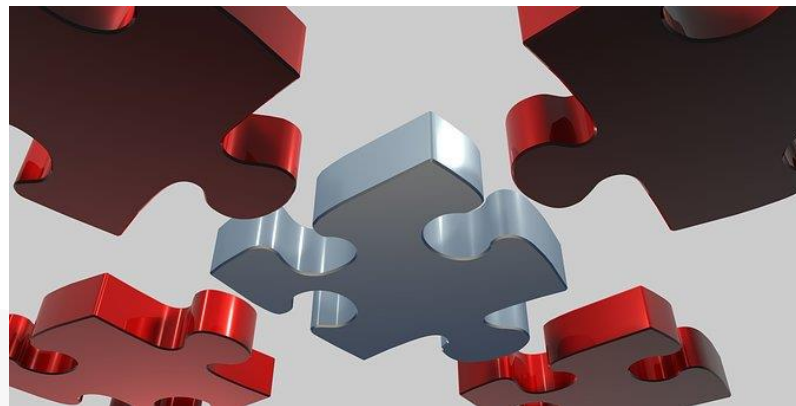
- HUOM! Ostoja tehdään jo kilpailutetuista palveluista ilman erillistä hintavertailua tai uutta kilpailutusta

Kittilä ja Sodankylä - Hankintatoimi

- Molemmissa kunnissa täysin hajautettu, hankintoja toteutetaan oman toimen ohessa
- Mikä stressaa – ja miksi?
 - Hankinnat oman työn osana -> kokemusta ei kerry
 - Työmäärä ja vastuu oman työn lisäksi valtava – kaiken lisäksi itselle vieraassa asiassa
 - Paljon painetta paikallisten yritysten huomioimiseen, vähän tietoa ja kokemusta miten tämän voi tehdä ”oikein”

Kittilä ja Sodankylä - Hankintatoimi

- Mikä stressaa – ja miksi?
 - Paljon painetta laatukriteerien käyttöön
 - Luulo, että tulee ostaa hinta edellä
 - Ei ole selkeää tahoja, jonka puoleen kääntyä kysymyksissä tai ongelmissa
 - Markkinaoikeuden välttely ohjaa toimintaa
- Entä sitten?
 - Hajautetulla mallilla haastavaa toteuttaa strategista hankintatoimintaa
 - Hajautetussa mallissa isot prosessikustannukset
 - Unohtuuko se, että kilpailutus on vain (pieni) osa kokonaisuutta?

Hankintatoimen ideaaliprosessi

Hankintaidean tarve tarkistetaan organisaatiossa ja sitä suunnitellaan kaikkien käyttäjien kanssa (mielellään sähköisesti)

Esimieheltä ja/tai lautakunnalta tarkistetaan valtuutus käyttää hankinnan edellyttämät varat ja organisaatio sitoutuu kilpailutuksen lopputulokseen

Susanna Keskinarkaus

Manuaalista pisteytystä vaativat vertailut toteutetaan tiiminä ja toteuttajat tekevät hankintapäätöksen. Lopputuloksesta kerrotaan nopeasti toimittajille ja henkilökunnalle sekä siitä viestitään netissä.

Asiakirjat arkistoidaan, mutta sopimus siirretään hallintajärjestelmään ja sille nimetään vastuuhenkilö. Vastuuhlö seuraa määräaikoja, tarkistaa laskut, pitää toimittajapalaverit ja kirjaa reklamaatiot.

Substanssiasiantuntija määrittelee, mitä ollaan ostamassa ja kaupallinen asiantuntija avustaa kriteerien luomisessa. Asiantuntijat yhdessä selvittävät markkinoiden tarjonnan.

Kaupallinen asiantuntija valmistelee kilpailutuksen luomalla tarjouspyyntöasiakirjat ja tarkistuttamalla ne sekä substanssilla että toimittajilla.

Kilpailutus toteutetaan sähköisillä järjestelmillä turvaten kaikkien osallistumismahdollisuus

Johto seuraa järjestelmien kautta kilpailutusten määrää, sopimusten määrää, päällekkäisyyksiä, summia jne.

Kittilä ja Sodankylä - Hankintatoimi

Mitä pitäisi tehdä?

- Varmistaa että hankintoja tehdään yhdenmukaisesti ja koordinoitusti, ja organisaatioon kertyvä osaaminen jaetaan
- Varmistaa että tarjolla on riittävästi *konkreettisia* ohjeita ja malleja
- Varmistaa että substanssiasiantuntijat saavat jatkossakin toteuttaa hankinnan kohteen määrittelyn
- Varmistaa riittävä tuki hankkijoille hankintalain ja –prosessien osalta
- **HANKINTATOIMEN KEHITTÄMINEN VAATII RESURSSEJA!**

Toimenpiteitä ja tuloksia

- Kittilän ja Sodankylän **kuntien hankintastrategiat**, joissa on asetettu tavoitteet kunnan hankintatoiminnalle:
 - laadukkaat tuotteet ja palvelut
 - elinkeinojen ja yrittäjyyden edistäminen
 - myönteinen kuva kunnasta hankkijana
 - osaaminen ja hankintaresurssien tarkoituksenmukainen käyttö
 - järkevyys ja joustavuus hankinnoissa
 - **laadun, kestävän kehityksen ja paikallisuuden huomioiminen**
 - tavoitteellinen seuranta

Hankintastrategian tavoitteena alueen elinvoima

- *Hankinnat pyritään järjestämään hankinnan kohteen edellyttäminä kokonaisuuksina siten, että pienet ja keskisuuret yritykset ja muut yhteisöt pääsevät tasapuolisesti muiden tarjoajien kanssa osallistumaan tarjouskilpailuihin.*
- *Hankittavien tuotteiden/palveluiden laatu varmistetaan markkinoiden aktiivisella seuraamisella ja vuoropuhelulla toimittajien kanssa. Hankkijat perehtyvät alueen tuote/palvelu -tarjontaan ja ylläpitävät tietämystään säännöllisesti.*
- Molemmissa kunnissa hankinnat mainittu myös kuntastrategioissa kunnan työvälineenä elinvoiman kehittämisessä

Hankintaohjeet ja -välineet

- Uudet hankintaohjeet ja **erillinen pienhankintaohje**
- Mallipohjat ja esimerkit
- Pienhankintojen sähköistäminen
 - www.pienhankintapalvelu.fi/kittila
 - www.pienhankintapalvelu.fi/sodankyla

PIENHANKINNAT HANKINTAMENETTELYITTÄIN

Avoin menettely			Rajoitettu menettely		
vuosi	kvartaali	lkm	vuosi	kvartaali	lkm
2017	2	1	2017	3	1
2018	3	4	2018	2	5
			2018	4	2

Kittilän pienhankinnat

[illegible]

Innovatiivisuutta hankintoihin

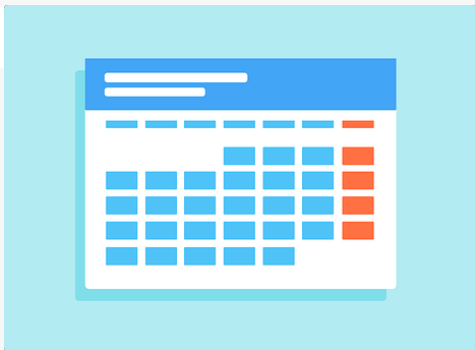
- Innovatiivisten, kestävien julkisten hankintojen kehittäminen
 - Selvitys pienten kuntien innovatiivisten hankintojen toteutuksesta
 - Sodankylän, Inarin ja Utsjoen leipähankinnat
 - Kittilän SOTE-kuljetukset
 - Sodankylän lämpöhankinta

Uusia toimintatapoja

- Hankintojen vuosikello + hankintailta yrittäjille
- Hankintavastaavat osastoittain - > hankintatiimi
- Kuntien yhteinen hankinta-asiantuntija??

Mitä yrittäjille?

- Pk-yritysten aktivointi ja osaamisen lisääminen
 - Työpajat hankinta-asioista ja tarjousosaamisesta
 - Sähköisen tarjouspalvelun työpajat
 - Yrittäjien neuvontaa hankintoihin liittyen

Vielä tulossa

- Työpajat joulukuussa
- Hakemistot alueen palveluista
- **Hankintaopas**, joka kokoaa yhteen kolme näkökulmaa hankintoihin:
 - Luottamushenkilöt/päätöksentekijät
 - Hankkijat
 - Tarjoajat

Muuttuuko mikään?

- Hankkijoilla on uusia työkaluja ja välineitä hankintojen parempaan ja tavoitteellisempaan toteutukseen
- Yrittäjillä parempi tieto siitä, miten kunta hankkii
- MUTTA: Hankintatoiminta muuttuu vain, jos siihen resursoidaan
 - Työaika
 - Osaamista
 - Välineitä
 - Tarvittaessa ulkopuolista asiantuntijuutta

**Rohkeutta ja resursseja
hankkijoille - >
parempia hankintoja
alueelle!**

KESTÄVÄT HANKINNAT
elinvoimaisuuden lisääjänä

Kittilä

Sodankylä
Lapin tähtikunta

LAPIN LIITTO

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

Lisätietoa:

Katariina Palola

Kideve Elinkeinopalvelut, Kittilän kunta

katariina.palola@kittila.fi

0400 955 472

www.kideve.fi

www.sodankyla.fi

Katja Kaunismaa, projektipäällikkö

Kideve Elinkeinopalvelut, Kittilän kunta

katja.kaunismaa@kittila.fi

0400 356 431